

НАШЕ ЖИТТЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

Ч. 2 (97)

АВГСБУРГ, 12. СІЧНЯ 1947

РІК III

ХРИСТИЯНСТВО І КУЛЬТУРА

В дніх Октавіана Августа, всесильного володоря Риму, в малій східній провінції Римської імперії в країні Юдейській, народилася дитина — Ісус. Через 50 років мініше 2000 років від цієї події з малої секти прихильників Розп'ятого на Хресті виросяла велика світова Церква, світова релігія. На місці різних національних культів з многобожністю прийшла віра в одного Бога. На місці національних богів прийшла релігія, призначена для всіх народів.

Безперечно, елементи християнства, основи Христової "моральної" науки були в античній греко-римській культурі і перед Христом. У античних філософів-стосів, у платонівців і інших знайдемо багато спільнога з християнством. Але філософія грецької та римської була моральною науковою для вибраних, для вищих, освічених верств. Християнство понесло моральні ідеї в народні маси. В цьому була велика за слуга апостолів і мучеників за віру що вони своїм прикладом уміли захопити широкі маси, надихнути їх своїми ідеалами.

Німецький філософ Фрідріх Ніцше в своїх творах гостро виступав проти християнства, бо воно, мовляв, проповідує „мораль рабів“. Ця Ніцше милосердя, незлобність жаль до убогих, голодних і пригнічених це — ознака упадку. Він проповідував „мораль сильних“, творив ідеал „надлюдини“, що стоять „по той бік добра і зла“.

Ця проповідь аморалізму принесла згубні наслідки саме в батьківщині Фрідріха Ніцше — в Німеччині. Тут, за влади Гітлера, зроблено спробу відрватись від двохтичолітньої традиції християнської культури. Тут заперечувано людяність, добре, поставлено звірінчу жорстокість і хижість, як „ідеал“ для наслідування. Наслідки такої „ідеології“ бачити тепер цілий світ на судових процесах в Нюрнберзі та в інших містах Німеччини. Міністри, генерали, державні службовці, судді, лікарі мусять відповідати, окрім різних злочинів, також за злочини проти гуманності: за виморювання голodom полонених, за убивства цивільних осіб, за „наукові“ експерименти над живими людьми і так далі. Заперечування основ християнської культури мусіло привести до цих страшних наслідків. Німецький націоналізм ставився вороже до християнства зокрема тому, що Христова віра призначена для всього людства, християнська церква духом своїм інтернаціональна (міжнародна). „Нема грека ні жида, чужоземця і скитараба і вільного, а все і у всьому Христос“ — це правило, записане у апостола Павла.

Політичний і суспільний поступ Европи тісно зв'язаний з ідеями християнства. Християнство поширявалося в Римській імперії в формі самоуправних релігійних громад, що вибирали своїх старшин. Первісна церковна організація бу-

ла в своїй основі демократичною. Сама грецька назва церкви — „екклесія“ (народня рада) показує що церкву уявляли собі перші християни як самоуправну, демократичну організацію.

Християнська релігія визнає всіх людей рівними перед Богом. Цар, князь, багач чи убогий старець всі мають відповідати перед Божим судом за свої діла. З цієї ідеї рівності перед Богом виводили борці за політичну свободу своїх людських, демократичні права.

„Як Адам орав, а Єва пряла, де тоді були пани шляхтичі?“ Це були слова англійських селян у 14 столітті, коли народна маса домагалася для себе вільності. В добі реформації (16 століття) кожне суспільно-господарське і політичне домагання старалися оперти на словах Святого Писання. Це були Лютер і Кальвін, так чинив Джон Нокс у Скотії, а пуритані та індепенденти в Англії.

І соціалістичні ідеї напочатку виходили з християнської науки, з євангелії. Адже ж у євангелії читаємо: „блаженні убогі, бо їм буде царство небесне...“ В обороні бідних, пригноблених і визискуваних капіталізмом людей соціалістичні теоретики початку 19-го століття радо уживали християнських ідеї і віразів. Приміром, Сен-Сімон і Ламенне у Франції, Роберт Оуен в Англії, Вайтлінг у Німеччині. Вайтлінг написав книжку — „Євангелія бідного християнина“ і в цій книжці потребу суспільних реформ основував на християнстві.

Маркс у відношенні до релігії пішов своїм шляхом. Він, у полемічному завзятті, проголосив релігію за „опіум народу“. Ця безрелігійність і протирелігійність Маркса та Енгельса мала великий вплив на розвиток робітничого руху у європейських країнах (окрім Англії). На Сході Європи, в бувшій царській Росії, слова Маркса прийнято як догмат: із байдужості до віри або з ворожості до християнства зроблено абсолютно правду. У Леніна ненависть до релігії взагалі і до християнства зокрема має характер не тільки політичний, а просто фанатично-„гонительський“: він зненавідів християнство, бо вибрав собі іншу віру — атеїзм (бездібництво). Мусимо пам'ятати, що атеїзм — це не „науковий світогляд“, як дехто думає, а також віра.

Відкинувшись християнство з його гуманними ідеями, російський большевизм послідовно дійшов до того стану, в якім перебуває тепер: „Все дозволене!“ Для цього напримір нема ніяких моральних перешкод і заборон. Коли треба виморити голодом міліони населення, що не хоче йти в колгоспи, — це робиться з ходідним розрахунком. Ні жалю, ні закидів совісти люді такого „світогляду“ не мають. Коли треба знищити своїх таки партійців, що незовсім згідні з „генеральною лінією“, то їх ставлять перед суд і всіякими способами доводять до

(Закінчення на 2 стор.)

Успенський катедральний собор Києво-Печерської Лаври, збудований в 1073-89 рр., перебудований в 18 столітті, зруйнований 1942 року.

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

З ласки Божої Смиренний Полікарп, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви, Голова Собору Єпископів і Священного Синоду її, до Преосвященних Архипастирів, Всечесного Духовенства і всіх болголюбивих вірних.

Любі мої брати і діти!

Безмежною радістю для грішного світу було близько 2 000 літ тому Ангельське благовістя про народження Христа:

„Ось я звіщаю вам Велику радість, що буде всім людям: бо народився вам сьогодні Спас, що є Христос Господь, у місті Давидові“ (Лк. II, 10—11).

Східні мудреці, як зобачили Вифлеемську зізді, також „зрадувались дуже великою радістю“ (Мтф. II, 9—10).

Праведний Симеон благословляє Бога і в радості промовляє: „Нині відпускає раба Твоого, Владико, по слову Твоєму з спокоем, бо бачили очі мої спасіння Твое...“ (Лк. II, 25—32).

„Друг жениха, стоячи та слухаючи його, радістю радіє з голосу жениха: отже ця радість моя сповінилась“ (Іоан. III, 29), — свідчить про пришестя Христа і св. Предтеча Христа Іоан.

ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНІ

Проекти економічного злиття англійської та американської окупованій зон, подорож до Лондону на запрошення Партиї Праці провідників німецької соціал-демократичної партії та брак вугілля, що примулює звертати очі французів в бік Руру, — все це разом притягає увагу Франції до німецької проблеми.

Французи не можуть забути того, як після війни 1914—18 швидко заликували свої рани Німеччину, і яку роль в цьому грали недавні її вороги, що самі між собою дійшли були до згоди. Французи політики бояться відбудови Німеччини, які противаги союзницької експансії. До

Цю християнську радість Життя Вічного св. апостоли понесли у світові проповіді християнства, нею проїніята вся доба первісного християнства, з нею йшли на тяжкі муки й смерть за Христа ісповідники й мученики християнства.

Радість християнська, провіщена світові уперше ангелом у величної ніч, коли „Слово стало Тілом і вселило між нас“ (Іоан. I, 14), не була радістю земною, від дочасних благ.

Бо яка ж земна радість, коли новонароджене Дитя не має місця в господі, а покладається в яслах пічери, куди зганялося стадо? (Лк. II, 6—8). Де та радість земна, коли Йосиф з Дитятом і Пречистою Матією Його, попереджений ангелом, змушений тікати з рідного краю до Єгипту, бо Ірод шукає вбити Дитя? (Мтф. II, 2—3; 13—15). А праведний Симеон прокорує Матері земну до її і Сина її в словах: „Тобі Сайїй пройде душу меч...“ (Лк. II, 35).

І дійсно, все життя Господа Ісуса Христа на землі, що, як „Син Чоловіческий не мав де й голови прихилити“ (Лк. IX, 58), Його хрещені страждання і смерть на Голгофі — кажуть людям шукати радості щастя не в земних матеріальних благах.

НЕПОКОЙТЬ ФРАНЦІЮ

Цього просту, на їхню думку, Америку та Англію, що шукає політичної рівноваги на континенті. Передбачаючи відновлення сильної Німеччини, деякі французькі політики единий вихід для Франції бачать у франко-советському союзі. Інші, щоб запобігти такому розвиткові подій, висловлюють спротив перед „передчасною“ відбудовою Німеччини та обстоюють інтернаціоналізацію районів високого промислу Німеччини. Цього вони дамагаються в ім'я цілії Європи, яка не хоче що двадцять років крівавиться і прагне спокою, свободи.

Адреса Редакції та Адміністрації

„НАШОГО ЖИТТЯ“

„Our Life“, Augsburg,

Speyerer Straße 1 (Ecke Birkenfelder Straße)

Адреса для листування і грошових

переказів тільки

Ukrainian Newspaper "Our Life".

Augsburg, Postamt 2, Postfach.

Радість християніна — глибока духовна радість від примирення душі з Богом і її просвітлення; це — Царство Боже внутрі час, це — горіння любов'ю до Господа і хвала Йому за всі добродійства Його для грішного світу, бо — як каже св. Василій Великий: „Для нас Бог — з чоловіками! Для розтлінного тіла Слово стало Тілом і вселилось між нас! З невядчими оселився подальтель благ, до полонених гріхом привів Збавитель, до сидячих в темряві Сонце Правди!“

Ця вища неземна радість робить нестрашними самі страждання землі, як каже св. Апостол Павел: „Я — пребагатий радістю в кожнім горі нашому“ (2 Кор. V, 4).

Такої радості не знає дохристиянський світ, що навіть в кращих представниках своєї поганської філософії не міг зрозуміти блага страждань і не сприймав їх.

„Нова радість стала...“, коли „над берегом звізда ясна увесь світ осіла“, як співає і наш побожний народ у різдвяний колядці.

О, як б хотілось, щоб ця радість охопила і нашу душу у цьогорічну Різдвяну ніч, ще одну Вифлемську ніч на чужині!

Важка доля народу нашого. Гірка доля тисяч його синів і доньок

Богові відомо коли почуюмо в емігрантському Єгипті ангельську вістку про повернення в свою землю, бо „померли ті, що шукали душі народу“.

Але ж в цих стражданнях наших, в горі всенародному, вбачаймо праведний суд Божий і Мудрість Господню. Як вчли Отці Церкви, народові потрібна буває глибина страждань, щоб усвідомити він неправди свої, щоб став він світлий і ясний, а в самому приниженні явив Славу Божу, зодягнувся в збрюду духовну, просіяв посеред мріяк як сонячний промінь. Всенародні пороки Бог чисто уздорює віснороднimi карами.

І коли так будемо розуміти волю Божу про нас, понесемо хрест свій на чужині радісно, як і св. Апостол каже: „Любо мені в немочах, в доках, у бідах, у переслідуваннях, в утиках за Христа...“ (2 Кор. XII, 10).

У Святий Вечір Різдвяний Великий ідея християнської, а не іншої, України, яку потрібно вистраждати, особливо повинна піднести наші духі об'єднати нас всіх, українців, бо ж це не тільки ідея, а й глибокі почуття, що хвилюють і в'яжуть нас в світлих християнських традиціях з рідною історією, зі спочилими братами і сестрами, батьками, дідами і прадідами побожного українського народу.

Св. Вечір, Св. Ніч, єднання неба і землі наповнить наші серця тихою радістю, хоч би й слізами змішаною, — і скрізь по світі, — чи то на рідній землі, чи в холодних краях заслання, чи на чужині непривітній — українські побожні серця зіллються в одиних почуваннях, в одніх спогадах, в одній вірі й надії...

Хай же Вифлеемська зоря, що східніх мудреців привела до Богочоловіка Христа, засн

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ Координаційного Українського Комітету

Різдво Христове має у своїй символіці неперемінної творчі елементи. Сила, що від них проміює, доходить до найбільших закутів землі, порушує спільнотистість людських сердць, соліжас і смак. Люди стоять в тих великих діях близькі до Природи.

Український народ, скривавлений і роздерганий, стрічає п'яторічне Різдво Христове в уміннях, що являються компромісами глумом над Правдою. Роздерганий, розкиданій по всьому світу українська родина. Сумом оповіта укріплені земля і душа українського народу. Гнучкі сумні сковують сердець.

Вірую в єдиного Бога Отця Вседержителя, Творця неба і землі — вчилася нас наїздали рідна мама, що тоді, коли глибокого змісту цих слів трудно було нам зрозуміти. Сьогодні розумімо їх вагу. Відтворюючи шире мамине зусилля захищати нам віру, визволюємо нині в собі основні елементи віри в Бога — в Правду. Відновлення елементарна віра ацілітичного духа та звільнення його від побуждень сумнівів.

Мусимо стати незломними у вірі в нашу Правду-Україну. Ця віра поможе нам гідно з піднесеним чолом устремитися п'яторічне Різдво Христове. Зберімось в традиційний Святвечір з'єднані у вірі в остаточну перемогу. Вона вишовинить по-

„признання вини”, а потім „ліквідують”.

Замість вселюдської моралі поставлено так звану „класову мораль”: те моральне, що лежить в ін тересах. Заступницько інтересів класи є партія, а заступником інтересів партії є центральний комітет або політ бюро. Нарешті рішшає про моральність і неморальність единонадій генеральний секретар партії. Словом, вертаємося до часів абсолютизму, коли ко роль Людовика 14 у Франції міг казати: „Держава — це я!”

В нашім українським народі ідея християнської моралі й гуманності впала від самого початку на добрий ґрунт. Князь Володимир, скинувши Перуну в Дніпро, прийняв Христову віру не самим розумом, але й серцем. Князь Володимир відмовлявся карати смертью розбійників, бо не вважав кару смерті за згідну з наукою Христа. Правнук Володимира Святого Володимир Мономах — писав у „Науці дітям”: „Ні невинного, ні винного не вбиваєте...”

Цей закон людянності, що його поширила у нас християнська Церква, стоять як дороговказ у творах найкращих силів українського народа.

„Схаменіться, будьте люди!” — кликав Тарас Шевченко своїх сучасників, бо

„І царята і старчата

— Адамові діти”.

Демократичні ідеї Братства св. Кирила і Методія виводяться з християнства. Про це свідчать „Книги Бітія Українського Народа” Костомарова та твори інших братчиків.

Суспільно-реформаторські рухи в країнах англо-саксонських ніколи не відривалися від релігії. Англійські соціалісти, як зазначаєте першій голова уряду в Англії, Клемент Етлі, були завжди уважними читачами Святого Письма, і на соціалістичних зібранияхчастіше можна почути цитати з свангелії, як на сходинах інших партій. Перед Другою світовою війною і за цієї війни значний поступ зробила католицька церква в різних країнах: католицтво не хоче бути „невітальним” у суспільні-господарських справах, а виступає з програмою мирових реформ в інтересі трудящого людства. Про це свідчить сильний рух католицьких партій у Франції, в Бельгії, в Голландії та в інших країнах.

В цей день, коли наші скитальці святкують Українське Різдво на чужині, відрівні від Рідного Краю, тим більше мусимо бути вірні нашій національній традиції, що виходить із основ християнства: правда, людяність, добро.

„На землі мир, а в людях добра во ля!” — цей ідеал проголошує християнство. І ми хочемо міра в вільний Україні і знаємо, що цього досягнемо тільки тоді, коли між нами самими запанує згода і добра воля.

ПАНАС ФЕДЕНКО

* В Америці обчислено, що в цілому світі є до 500 мільйонів людей, що голодують або мають недостатнє харчування. Американці їдуть пересічно на 16% більше ніж перед війною. (Нью Йорк Таймс)

З УСЬОГО СВІТУ

СОВЕТИЗАЦІЯ ПІВДЕННОГО СХОДУ

Південна частина острову Сахаліну від 1905 до 1945 року належала до Японії. Тепер цю область прилучено до ССРР. Цей край багатий на вугілля і нафту. 300 тисяч японців присутні в таївській праці на Сахаліні під підтримкою Сибіру. В деяких містах советські громади складають дві третини населення. Советська влада завела націоналізацію всіх підприємств і земель, та встановила для японців на Сахаліні правило: „Хто не працює, той не єсть”. (Нью Йорк Таймс)

АРЕШТИ І ПРОЦЕСИ В ПОЛЬЩІ

Польське міністерство закордонних справ повідомило про арешт полковника Яна Ржепецького, що нібито командував підземним рухом Лондонського польського уряду.

Августинський, головний редактор селянської партії Миколайчика з часопису „Газета Людова”, став перед судом на початку січня. В повідомленні міністерства говориться, що 10 000 членів Миколайчикової партії заарештовано не за приналежність до партії, а за участь у підземному русі.

ДЕ ГОЛЛЬ ЗА СИЛЬNU ВЛАДУ У ФРАНЦІЇ

Бувший голова французького уряду ген. Де Голль заявив 28 грудня 1946 р., що конституція французької республіки мусить забезпечити сильну виконуючу владу і відділити в парламенті владу законодатну від виконкої.

Ще в жовтні минулого року ген. Де Голль перестерігав французів, що запропоновані державна конституція може повести до „безсилия, потім до безладу і наприкінці до диктатури“. Де Голль відмовився кандидувати на уряд президента.

ФРАНЦІЯ
ВИБИРАЄ ПРЕЗИДЕНТА

16 січня французький парламент має вибрати президента республіки. При цих виборах комуністи і соціалісти мають 422 голоси, народно-республіканська партія 360 голосів і радикально-соціалістичний блок — 103 голоси. Для вибору президента треба мати подвійну за особу кандидата 451 голос. Здогадуються, що президентом буде набути вибраний голова палати послів Венсан Оріоль (соціаліст). — Ред.)

ЧИ ТІЛЬКИ ЇЖА?

Орган американського військового правління в Німеччині „Die Neue Zeitung“ ч. 92 з 18 листопада ц.р. у внутрішньо-політичному огляді піра. Леопольда Гольдшмідта згадується проблема переміщених осіб (Д.П.) або „обезкоріненіх“, як він їх називає. Автор старається трактувати цю проблему об'єктивно і виявляє багато зрозуміння та співчуття до цієї великії маси людей, що в результаті і з причин другої світової війни втратила свою батьківщину і нетерпеливо чекає на виправдання її правного становища.

Займаючись обвинуваченням німецького населення на адресу переміщених осіб, які нерідко походять від німецьких офіційних чинників, автор або простує їх як перебільшені, або шукає психологічних мотивів в діях переміщених осіб, при чому перестерігає німців, що й тут не можна генералізувати справу. Хоч оборона автора в користь переміщених осіб не завше доведена до кінця, хоч вона далеко не вичерпана, хоч в ній залишаються ще певні сумніви, все ж таки тисячі переміщених осіб відчайдії авторові за об'єктивний підхід до цієї проблеми і за нотки прихильності, які безперечно бреняять крізь цілу статтю.

Та при всіх своїх позитивних моментах стаття п. Гольдшмідта не трактує всеобщо заторкнutoї проблеми. Автор піде ані одним словом не згадує про духове життя багато-

тисячної маси переміщених осіб, на че б його зовсім тут і не було. Навпаки, на вступі статті він цитує одного листа, який хоч-но-хоч підказує читачеві думку, що власне ніякого духовного життя в переміщених осіб немає. В цьому листі м. ін. пишеться: „Основний предмет їхніх (переміщених осіб) думок — це їжа, довкола неї крутиться все їхнє існування”.

Це не відірваний випадок такого погляду на переміщених осіб. Ми нераз уже зустрічали людей, часом навіть на відповідальних становищах, у яких закоринилася думка, що переміщені особи — аморфна людська маса, яка поза шлунком нічого більше не знає, і тому не варта серйозної уваги. Такі погляди наскрізь фальшиві, вони тяжко кривдають переміщених осіб. На нашу думку, тільки ігнорант в справах переміщених осіб, або людина, заздалегідь вороже настроєна до них, може носитися з такими поглядами. Хто загляне глибше в табір переміщених осіб, той переконається, що життя переміщених осіб далеко не обмежується самими шлунковими питаннями. За нумерами ДП він знайде справжніх повноцінних людей, що живуть такими самими духовними інтересами, як люди в нормальніх умовах поза таборами. Він відкриє тут всеобщі, високоякісні таланти, що беруть участь у творенні загально-людських культурних цінностей. Він, нарешті, відчує подих тих великих ідеалів, що

захоплюють нас.

ПРОХАРЧУВАННЯ АМЕРИКИ

В розпорядженні УНРРА в грудні 1946 року лишилося в Америці різних товарів на суму 625 міліонів доларів. Вирішено, що перевіз цих товарів з Америки в Європу буде продовжений до 31 березня, а на Далекий Схід — до 30 червня.

Справи УНРРА в Америці

„Нью Йорк Таймс” подає такі факти про діяльність УНРРА:

Від 1943 року УНРРА врятувала мільйони людей від смерті в різних частинах світу. До 30 червня 1946 року УНРРА перевезла з Америки 5 міліонів 934 тисячі 475 тон харчових продуктів в Європу і на Далекий Схід. Діяльність УНРРА формально кінчачеться 31 грудня 1946 р., але справа прохарчування народів липчається.

Ля Гардія, директор УНРРА, пропонував створити нову міжнародну організацію, щоб продовжилася допомога працю на 1947 рік. Представники американського уряду поставилися проти цього почасти з тієї причини, що деякі уряди, приймаючи поміч від УНРРА, ховали від своїх народів роль Америки в світовій допомозі. (Злучені Держави Америки давали більш 75 проц. із суми, позиченої для УНРРА — 4 міліарди доларів).

Американський державний секретар Дін Ейчсон в грудні 1946 року заявив, що допомога Америки надалі не може приводити до такого стану, що витрачаються величезні суми грошей без дійсної контролі з боку жертвовавця. Ейчсон зазначив, що Америка не буде посыкати харчів у ті країни, що удережують великої армії (мова йде саме собою про СССР — Ред.). Тому американське міністерство закордонних справ буде домагатися від контрагента прямої допомоги для потрібуючих народів, включаючи Австрію, Італію, Грецію і, можливо, Угорщину та Польщу. В Америці підтримується Ейчсона толкують тим способом, що прохарчування буде дане з Америки тим народам, які американський уряд уважає за дружні, і не даватиметься тим, кому американське міністерство не довіряє. (Отже за наслідки війовничих промов Сталіна і його товаришів мусить заплатити людність в ССРР голodom.— Ред.)

захоплює ця жорстока війна він знайде людей, готових на найвищі жертви за здійснення цих ідеалів.

Ми хочемо на прикладі українців показати, оскільки такі погляди фальшиві. Думаємо, що інші національності також спростують ці помилкові погляди відповідними фактами.

Наслідком Другої світової війни в Західній Європі, в сфері впливів західних демократій, опинилося біля 250 тисяч українців. В історії українського народу це найбільша еміграція, вона перевищує також числом еміграції всіх Інших народів. За соціальним складом в ній застуਪлені буквально всі класи, стани, професії, кваліфікації. Ця громада здібна відповідним умовам жити і задовільняти всії свої потреби власними силами.

Війна вирвала цю 250-тисячну масу з нормального способу життя, якщо життя переміщених осіб далеко не обмежується самими шлунковими питаннями. За нумерами ДП він знайде справжніх повноцінних людей, що живуть такими самими духовними інтересами, як люди в нормальніх умовах поза таборами. Він відкриє тут всеобщі, високоякісні таланти, що беруть участь у творенні загально-людських культурних цінностей. Він, нарешті, відчує подих тих великих ідеалів, що

захоплюють нас.

Українські скитальці, що опинилися на чужині, перейшли тяжкі шляхи. Кохен з них загубив дім, має, багато з них розлучилися з найдорожчими особами. В родині кожного з них болючі втрати, — жертовність діктаторських режимів або війни. Тисячі перебули пекло нацистських тюрем і концтаборів за ті самі демократичні ідеали волі, за які тепер не можуть вернутися додому. Майже всі перебувають невільничі роботи в нацистичній Німеччині в

“РАСИСТИ” В АМЕРИЦІ

Сенатор Теодор Білбо з Місісіпі веде віддавна боротьбу проти рівноправності негрів. Він заструпав негрів, щоб вони не брали участі в виборах до законодавчих установ. Для в

ВІКТОР КРАВЧЕНКО*)

Я вибрав свободу

4. Жнива в пеклі

(Переклад з "Нью Йорк Джарнел Емерікен" з 22 травня 1946).

На засіданні Центрального Комітету Партиї в січні 1933 Сталін сповістив нашу країну, що колективізація сільського господарства закінчена переможно.

"Колгоспний лад апіція незможність і злідні на селі" — сказав він. — "Десять мільйонів незможних селян мають забезпечений добробут. За старого режиму селяни працювали на поміщиків, куркулів, працювали в голоді, забагачуючи других. В новому колгосному ладі селяни працюють для себе самих і для своїх колгоспів".

Згідно з пресовими повідомленнями бури оплесків повеслає залею засідань. Делегати кричали: "Ура великому й мудрому батькові та учителеві, товаришеві Сталінові!".

Читаючи ці повідомлення, я думав про ліквідацію куркулів... стероризоване населення... про советських агентів, що били селян... про божевільних селян, що підпалювали свої господарства, про обідрих азидарів, що їх заганяли масово в подвір'ях для відправки на заслання...

ГОЛОД ШАЛІСТ.

Я зінав, як, зрештою, кожний інший в Україні, що над країною тотальної колективізації і "щастливого життя" вже йшов голод, не менше жахливий, як той, що пережив трохи більші десяти років тому.

Ні, нас не могли приспати слова Сталіна. Щоб віднайти нашу захистну віру або принаймні щоб не впасти в розpac, ми мусили відвернутися очі від села і звернути увагу на інші частини картини. Наприклад, на досягнення промисловості або на зрост революції в капіталістичних країнах...

ЯК ПІДТРИМУВАНО МОРАЛЬ.

Саме тоді, 23 дні після промови Сталіна, в Німеччині прийшов до влади Гітлер. На наших очах трісла мильяна башня наших надій. Советська пропаганда роками показувала Німеччину як першу велику капіталістичну країну, що піде за прикладом советів.

День і ніч мораль нашої партійної маси підтримувало привидом. Німецькі соціал-демократи, ці "лакеї буржуазії", банкрутували, тоді як комуністична партія збирала мільйони голосів.

Тому не дивніло, що ми були приголомшені. Кілька днів ніхто невінав, що й думати. Тоді машина пропаганди пішла в повний рух. Офіційні коментарі, які випрацювало в головний квартирі в Москві, помінювано через партійну машину в народ.

Нам говорено, що тріумф фашизму в Німеччині був насправді перемогою для світової революції, що це був останній опір капіталізму, його смертельні судороги.

Офіційне пояснення гітлерівського приходу до влади не передувало більшості комуністів. З уваги на критичний момент у советському житті, воно поглиблювало пессімізм, що попилювався в рядах вірних. Внутрішня партійна преса заговорила аловіщо про "дефектистичні настрої", які мусять бути викорінені. Розпочато підготовку до великої чистки в партії, щоб висніти недовірів і слабодухів, що вже мали досить крові і терпіння.

Перші наслідки колективізації — була смерть. Хоч у пресі не згадувано ні словом про цю трагедію, проте всі знали про голод, що шалів в південній Росії і в Центральній Азії. Ми спростовували їх як "протисоветські плітки", те що було страшною правдою.

ПЕРЕДНИВОК.

Не вважаючи на всі драстичні поліційні заходи, що забороняли жертвам виходити з дому, Дніпропетровськ (Січеслав) був залишений умираючими з голоду селянами. Багато з них лежало непо-

рушно навколо станції, вони вже не могли навіть просити милостиню. Діти різнялися від кістиків лише своїми ощуклими животами.

Все залежало від нових життів. Чи уміраючи з голоду селяни матимуть силу й охоту зібрати урожай і вимолотити його серед мільйонів трупів?

Щоб забезпечити зібр урожаю, перешкодити одчайдушним селянам істи зелені колоски, щоб рятувати колгоспи перед розвалом під незданим керівництвом і для боротьби з ворогами колективізації по селах створено спеціальні політичні відділи, що складалися з довірених комуністів — військовиків, урядовців, різних спеців, НКВД-истів, студентів.

Таким чином в сколективізованих районах вислали більш як стотисячу армію поспіак, вибраних центральним комітетом партії, на яких покладено обов'язок допільнувати нового врожаю. Я був у цьому числі мобілізованих.

ВСЕ ПОСТАВЛЕНО НА КАРТУ.

Нас триста з різних міських організацій зібралися в бюрі обкому партії. Секретар обкому товарищ Хатаєвич, один з найзапекліших комуністів України, виголосив головну промову. Він не приховував тих труднощів, з яких ми зустрінємося на селі. Кілька разів згадував про чистку в партії, яка виміталася на наступний рік. Натяк був надто ясний, щоб його не зрозуміти. Від нашого успіху або невдачі залежатиме наше політичне майбутнє.

"Ваша вірність партії і товарищеві Сталіну буде мірята й важена вашею працею на селі — заявив він багатозначно. — Для слабости немає місця. Це не є праця для слабодухів. Вам будуть потрібні сильні нерви і заляпа воля. Партія не прийме ніяких оправдань за невдачу".

ТИФ І ЛЮДОЇДСТВО.

Озброєний мандатом Обкому я вибрався в п'ятихатський район з моїм шкільним товаришем і приятелем Юрієм. Місцеві урядовці району, як ми ствердили, пілком втратили голову від того, що вони пережили. Ми розпитували їх про нові жнива, але вони могли говорити тільки про масовий голод, епідемію тифу, випадки людодіствства.

Так, вони погоджувались, що мусимо підготуватись до збору врожаю і молотьби, але як це почати — це, здавалося, лежало поза межами їх спарапізованої волі. Поліційні станиці і тюрем були забиті селянами з довколишніх сіл; вони були арештовані за нелегальні зриування колосків, їх обвинувачувано в "саботажі" і "крадіжці державного майна".

Під вечір ми приїхали до великого села Петрової. В селі панувала невімна тиша.

"В селі немає ані одної собаки, всіх з'їли, тому так тихо" — пояснив нам селянин, який провадив нас до політвідділу.

"А люди не ходять, бо не годні ходити" — додав він.

САМОТНЕ КОНАННЯ.

Те, що я бачив на другий день вранці, обійшовши кілька хат, було невимовно жахливіше. На бойовиці люди вмирають швидко, вони відбиваються, їм помагають згідно з засадою побратимства і потуттям обов'язку. Тут я побачив людей, які вмирали в самоті, конали повільно, нужденно, без якої-будь цілі, без виправдання жертви для якої-будь справи.

Вони були загнані в клітку і кінугті на смерть, кожний у себе дома, на основі політичного рішення, винесеного в далекій столиці за конференційними і бенкетними столами.

(Закінчення на 4 стор.)

*) Містимо цей уривок із книжки комуніста В. Кравченка, що покинув в Америці соїтську службу і не схотів вертатися в ССР.

Софійська площа
Катедра св. Софії, споруджена великим Князем Ярославом Мудрим близько 1040 років.
Після кількаразних руйнувань відбудована гетьманом І. Мазепою в 1690-х роках

Університет ім. св. князя Володимира, збуд. за проектом архітектора В. Беретті в 1835-1845 рр.

Оперний театр, збуд. за проектом архітектора Шреттера в 1898-1901 рр.

Світлини з альбому „Київ“ проф. Повстенка

Особливо застигала кров в жилах на вид дрібних дітей зі скелетними членами тіла і балоноподібними животами. Голод зневів всікі сліди молодості на їх обличчях, надав їм вигляду тортурованих мучеників. Тільки в їхніх очах віднілися ще сліди дитинства.

Всюди ми бачили чоловіків і жінок, що лежали простягнуті з опухлими обличчями і животами і з очами без всякого виразу.

ЗАГУБЛЕНИЙ ПОРТФЕЛЬ.

Під вечір одного дня, коли жнива були в розгарі, я виявив страшну втрату. Мій портфель щед. Те, що я втратив усі гроши, які в мене були, не хвилювало мене. Але я загубив свій мандат і, що найбільше мене хвилювало, свій партійний квиток.

Увечері на другий день ми обшукали все поле, але незнайшли найменшого сліду портфелю. Я оголосив втрату політвідділові і обкомові. Цей випадок мучив мене довгі роки.

Коли перше зерно зважувано до пшіхліра біля станції, я зробив відкриття, від якого я затремтів з жаху. В вимурованім з цегли сковку лежали тисячі пудів минулорічного зерна!

Це були державні резерви, створені з наказу уряду для цього району. Саме існування цих резервів забергалося урядовців в тайні перед голодним населенням. Сотні чоловіків, жінок і дітей померли з голоду в павкошищих селах, хоч у них майже за дверима лежали купи зерна!

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ В СОММЕ-КЕЗЕРНЕ В АВГСБУРЗІ

Дня 18 грудня 1946 р. загостив до табору „Сомме-Казерне” в Авгсбурзі св. Миколай, щоб роздати всім дітям від 2-го до 18-го року життя дарункі.

Сценку під назвою „Бабусин ко-жушенок” відограли діти з дитячого садка, народної школи і найнижчих гімназій під проводом проф. І. Короля у залі таборового театру..

Дарунки одержано з суспільної опіки УНРРА, а пакунками і роздачею займався окремий комітет пань

19 грудня ц.р. окремо властована свято св. Миколая і роздачу дарунків найменшим дітям у дитячому садку.

Чи тільки їжа?

(Закінчення)

Адже державні народи не суміли ще відновити по цій війні всіх високих шкіл. А проте українські скітальні здобулися і тут на горді успіхи. Український Вільний Університет, що колись діяв у Празі, і технічний університет УТГІ з Підебрад відновили свою навчальну й наукову роботу з молоддю. Українська висока економічна школа в Мюнхені відсвіткувала свої перші роковини прапор. Далі, обидві українські церкви організували уже вищі духовні школи для виховання молодих кадрів духовенства. В яких тяжких обставинах іде робота в цих школах, про це знають лише люди, ознайомлені з вимогами високого шкільництва. А проте праця йде без допомоги якоїнебудь держави, часом серед різних переписок. Йде тому, що як викладачі, так і студенти мають непокітну волю працювати, поборювати перешкоди.

З нічого виникли бібліотеки, архіви, музеї.

Українське сценічне мистецтво розвивається також. По всіх театрах ідуть театральні вистави, концерти, балети. Масмо в цій ділянці досягнення, яких не посортимилися в світові столиці. Хор „Україна“ під орудою проф. Нестора, капела бандуристів ім. Шевченка під орудою Божика і Китастого, український оперний ансамбль, що ставить сьогодні найкращі твори оперного мистецтва, відомі сьогодні єдино вітані в чужому мистецькому світі.

Українські письменники, малярі, композитори, скульптори, навіть в тaborovій гущі і гаморі не кинули творчої роботи. Їхні твори звертають на себе увагу на різних вистав-

ках і міжнаціональних культурних імпрезах.

І видавнича справа вже наладна. І тут з нічого досягнено великих успіхів. Головну перешкоду — брак українських букв — поборено з подивуздіююю швидкістю і сьогодні цикlostильни видання вже рідко бачимо. Газети, журнали, книжки появляються в нормальному вигляді, хоч в далеко незадовільних тиражах, вони ростуть і формально і змістом, виконують важливі завдання інформації і виховання українських скітальців.

По українських таборах відбуваються щотижня десятки рефератів на різні теми, часто супер наукові, йде виміна думок, люди доповнюють свої знання.

Додаймо до того різni культурно-освітні, спортивні, добродійні, професійні організації, які діють серед українських скітальців. Кожна з них виконує поставлену собі працю, підносить культурний рівень, веде акцію допомоги студентам, організовує скітальні за професіями й підносить їх професійний стаж та освіту.

Така далеко неповна культурна діяльність українських скітальців. Вона підносить духовий рівень, серед важкої боротьби за існування приносить хвилини відпочинку й мистецької насолоди, підносить моральний і естетичний рівень людей, направляє людські думки до високих цілей, гартує до життєвої боротьби.

Чи можна тоді в відношенні до українських скітальців говорити, що „довкола їжі крутиться все їхнє існування?”

О. СМОТРИЧ

Українська дівчина ворожить під новий рік.

В. Державин

ПОЗА МЕЖАМИ ЛІТЕРАТУРИ

(З приводу 2-го „дополненого” видання твору Івана Маніла „Пострілів з пера”. Авгсбург, друкарня Д. Сажніна, 1947).

У знаменитій сатирі Федора Сологуба на передреволюційний побут російської провінції („Мелкий бес“) є напів грамотний персонаж, що користується з чималою популлярностію поміж повітового купецтва через те що на іспіке адресовані йому слово відразу подає абияку змістом проте римовану репліку. Отаку ролю при мітівного блазні грає автор „Пострілів з пера“ в яких літературних колах, на жаль, з МУР’ом включно. Вигадати абиякій калямбур або, принаймні, зневажливу риму до прізвища якого завгодно письменника — не така вже важка справа; хіба ж, приміром, великою вигадливості треба, щоб сказати (як це однім літератором уже й сказано):

Іван Маніло — він же бурмило Графоманіло, — й пусте барилло.

Отже, за такою методою й складена більшість „епігрэм“, що містяться в „Пострілах з пера“; до калямбура переінакшення може надатись і заголовок певного твору, але це вже важче зробити, а тому й трапляється таке значно рідше.

Досить поширені думка, буцімто І. Маніло складає пародії. Це з ним подеколи справді трапляється, але зовсім рідко. На 53 „пострілі“ маємо лише вісім таких, що в них є помітне прагнення пародіювати певного поета або певний віршований твір. Всі вони вельми слабі, бо бракує авторов і належить відповідної літературної грамотності; приміром, в обох „пострілах“, що на ст. 26, І. Маніло виразно демонструє своє нерозуміння того розміру, який він намагається імітувати. На ст. 8 він спромігся пародіювати стиль певного автора в самому лице заголовку, проте не в тексті „пострілів“.

Оtte, за єдиний позитивний, під літературним кутом зору, момент править в цілій книжці дотепно добраний епіграф з Уласа Самчука („Ми будемо, як всі: великоми!“).

Вся решта літературних зазіхань авторових свідчить лише про його безмежну некваліфікованість і ніяк не вправдовує його юридичних і моральних злочинів; бо це не літературні злочини, а макулатурні.

До юридичних злочинів належать безцеремонне розкривання чужих літературних певдонімів, як цілковіті (ст. 9), так і приблизне (ст. 45). До моральних злочинів — хулиганські вихватки проти кваліфікованих літераторів (зокрема, безглузде зачислення В. Бера, П. Феденка, Ол. Бабія до „графоманів“, ст. 5), безсоромна саморекляма (ст. 14, 33, 44), нице підлабузництво на адресу тих, кого автор з тих чи інших причин побоюється (ст. 11, 12, 15, 45), а насамперед — використання преси для дифамаційних натяків та закінчання до скализуба як особи морально відповідальної.

А тим самим, відповідальність за друкування* цих пасквілів падає на ті літературні організації, які пасквілюють компромітуюче своєю формальною до них причетністю. Ця сумна й ганебна позалітературна по діяльність відповідає навіть Авгсбурзької Спілки письменників і журналістів (вони є об’єднанням професійним), а тим паче Спілки письменників „Мистецький Український Рух“ (МУР), що ставить перед своїми членами й кандидатами певні ідеально-артистичні завдання й закликає „змагатися за опанування великого в мистецтві“.

* Перше видання „Пострілів з пера“, як цикlostильне, дозволяло, при певному бажанні, обмінити проблему колективної відповідальності за публіковані немов „на правах рукопису“ твори.

Від редакції
З технічних причин наступні числа нашого часопису вийдуть 21 і 31 січня ц.р.

СПОРТ

Лев- (Мітенвальд)- здобув першество в футболі української еміграції на 1946 рік.

15 грудня 1946 року в Гановері відбулися футбольні змагання, за футбольне першество українців між „Лев“- (Мітенвальд)- „Дніпро“ (Гановер), які закінчилися перемогою „Лева“ у відношенні 3:2 (2:0) Ворота для „Лева“ здобули: Жижак 2, Герасим- 1; для „Дніпра“ Дмитрук та Чернушка. Суддя п. Когут.

Цими змаганнями закінчилися розгризи за мистецтво. „Лев“ залишається першуном усіх трьох зон на 1946 рік.

В, половині січня відбудеться в Мітенвальді лещетарський курс для початкувачів і заавансованих.

Спорт у світі

Британський уряд уповноважив міністра літносту Ноель-Бейкера до приготовлення і ведення олімпійських ігор в Лондоні в 1948 р.

Комбінована Копенгагенська однадцятка в своїй англійській подорожі перемогла англійську дружину Шеффілд Венздей 3:2.

Першість франції у Футболі здобула Рубе з 30 пунктами перед Штрасбургом і Райном по 28 пунктів.

Французький футбольний союз плянує на 1947 р. шість міжнародних змагань: з Португалією, Англією, Швайцарією, Люксембургом і Бельгією і Голландією.

В Москві закінчилися дружинові мистецтва в боксі. В кінцевій боротьбі перемогло московське „Динамо“ — Спортивний клуб робітничих резервів. З ССР до континентальної збірної дружини (Європи) проти Англії виставлюють воротаря фоміча і лівого помічника Боброва

В змаганнях в столівій сітківці (пінг-понгу) за „Чашу Європи“ Швайцарія перемогла Скотію 3:2, а Франція 5:2.

26 грудня 1946 починається фінальна гра в тенісі за „Чашу Девіса“ між його посадчим Австралією І США. Австралія до цих змагань виставила слідуючих осіб: Джон Бомвік, Дін Пайлс, Адріян Квіст і Колін Лонг; Америка: Джек Крімер, Тета Шредер, Френк Паркер і ДжозеФ Муллой.

Американське тенісове об’єднання проголосило Джека Крімера і Пауліну Бец найліпшими цьогорічними тенісистами СДА.

В Лісабоні відбулися футбольні змагання збірних команд Лісабону і Парижу. Перемогу здобула однадцятка Лісабону 3:2. Друга збірна Парижу була переможена в Белграді 4:2.

Лозане Спорт клуб переміг Гренен 2:0 і тим самим здобув осіннє перемогу відповідної збірності Швайцарії

Ювентус (Турія) переміг в товариській грі у Футболі в Парижі Раккінг Клуб 3:0.

Першуни по футболі:
Англія: Вольфремптон (Вандерес Франція: Рубе, Італія: Болонія, Ювентус і Турин; Австрія: Рапід (Віден); ЧСР: Славія (Прага); Бельгія: Шарльлеруа; Еспанія: Атлетік Альбіон (Мадріт); Португалія: Спортивні Лісабон; Люксембург: Штудс Дуделент; Мадярщина: Уйешті-Будапешт; Югославія: Партизан (Белград); Румунія: У. Т. Арад; Польща: АКС (Хожув); Швеція: АІК; Стокгольм); Греція: АЕК; Скотія: Глаксон Рангс.

Відомі вибори 10 а учбове 200 нм. мар. на семestr.

Прохання про заражування на той чи інший семestr належить по дати на адресу Ректорату Української Економічної Високої Школи Мюнхен 3, Флурштрассе 1. І пов.

Виклади почнуться дні 3 березня